

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

B. van der Graaf (PVV)
(d.d. 26 februari 2026)

Nummer
4358

Onderwerp
Huishouden in Hillegom niet aangesloten op het stroomnet tot 2027

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 12 mei 2025 heeft de fractie van de Partij voor de Vrijheid Zuid-Holland schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van een door de Volkskrant gepubliceerd artikel over de energietransitie. In deze set vragen hebben wij onder meer het volgende gevraagd: 'Hoe kunnen GS haar doelen om meer woningen te bouwen realiseren wanneer als gevolg van de energietransitie diezelfde woningen niet op het energienet aangesloten kunnen worden?' In de beantwoording van deze vraag is door GS het volgende gesteld: 'Netcongestie in Zuid-Holland is **vooral**sno**g** beperkt tot grootverbruik aansluitingen en omvat niet de reguliere woningbouw (kleingebruikers). Deze kunnen **vooral**sno**g** aangesloten worden.'*

*De PVV-fractie heeft meermaals zorgen geuit over de ontwikkelingen omtrent netcongestie en gewaarschuwd dat het zonder gewijzigd energiebeleid slechts een kwestie van tijd is alvorens ook huishoudens niet meer op het stroomnet aangesloten kunnen worden. Inmiddels is gebleken dat in de Zuid-Hollandse gemeente Hillegom meerdere huishoudens voorlopig niet op het stroomnet kunnen worden aangesloten als gevolg van netcongestie.***

* https://pzh.notubiz.nl/document/15653145/1/Beantwoording+statenvragen+4246+van+de+PVV+-+Artikel+Volkskrant+m b t +de+energietransitie?connection_type=17&connection_id=11969901

** <https://www.telegraaf.nl/financieel/geld/stel-uit-hillegom-krijgt-ongelijk-in-rechtbank-en-zit-nog-tot-het-einde-van-2027-zonder-stroomaansluiting/134862954.html>

1. *Waarom konden GS niet en de PVV-fractie wel in mei 2025 voorzien dat binnen afzienbare tijd Zuid-Hollandse huishoudens niet op het stroomnet aangesloten zouden kunnen worden als gevolg van netcongestie?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten (GS) constateren dat netcongestie zich inmiddels ook uitstrekt tot kleinverbruikaansluitingen, waaronder huishoudens. In mei 2025 was het op dat moment geldende prioriteringskader van de Autoriteit consument & Markt (ACM) van toepassing, waarin kleinverbruikers, waaronder huishoudens, standaard transportcapaciteit toegewezen kregen en niet op de wachtlijst terechtkwamen. Op 12 december 2025 publiceerde de ACM een herzien prioriteringskader dat per 1 juli 2026 ook kleinverbruikers op een gezamenlijke wachtlijst plaatst in congestiegebieden.

GS hebben daarom in mei 2025 geantwoord op basis van de toen geldende prioriteringssystematiek en de informatie die op dat moment door de netbeheerders en de ACM formeel beschikbaar was gesteld.

2. *Zijn GS van mening dat netcongestie kan worden opgelost of wellicht vanzelf overwaait door het energiebeleid wat hiertoe heeft geleid ongewijzigd voort te zetten? Zo nee, waarom komen GS dan niet met voorstellen om het bestaande energiebeleid aan te passen waarmee netcongestie kan worden voorkomen?*

Antwoord

GS zijn van mening dat netcongestie niet vanzelf zal worden opgelost of verdwijnen en zet zich daarom actief in om bij te dragen aan oplossingen. GS erkennen dat netcongestie een steeds urgenter vraagstuk is. Aanvullend zijn we samen met alle andere leden van de Energieraad een Actieplan Netcongestie aan het opstellen. In dit actieplan komen maatregelen voor de netbeheerders, voor gemeenten én voor de provincie te staan, die op korte termijn netcongestieverzachtend kunnen werken. We informeren u hier graag over wanneer dit actieplan beschikbaar is.

In Zuid-Holland is er vooral sprake van afnamecongestie, wat ontstaat op momenten dat er meer elektriciteit nodig is dan het net aankan. Het provinciale energiebeleid is dus niet de oorzaak van de Zuid-Hollandse netcongestie. Goed energiebeleid kan wel helpen om deze netcongestie te dempen: door in te zetten op energiebesparing, warmtenetten, energiehubs en spreiding van de energievraag (netbewuste ontwikkelingen) wordt de elektriciteits(piek)vraag gedempt. Met de ontwikkeling van (lokale) duurzame elektriciteitsopwekking wordt bovendien bijgedragen aan het verhelpen van netcongestie door het verkleinen van de afstand tussen energieaanbod en -vraag.

3. *Waarom zijn Provinciale Staten niet pro-actief door Gedeputeerde Staten geïnformeerd over het feit dat netcongestie nu ook Zuid-Hollandse huishoudens treft?*

Antwoord

Er zijn verschillende stukken naar Provinciale Staten gestuurd waarin het nieuwe prioriteringskader en effecten van netcongestie ter sprake zijn gekomen. Bijvoorbeeld:

- [De brief van GS aan PS](#), waarin GS PS informeren over de brief die GS naar de Zuid-Hollandse netbeheerders hebben verstuurd om een collectieve aanvraag te doen voor onder andere de Zuid-Hollandse woningbouwopgave.
- [Beantwoording Statenvragen 4345](#), waarin een korte toelichting op het kader wordt gegeven (
- [Rapportage randvoorwaarden Woningbouw Zuid-Holland](#), waarin wordt aangegeven meer dan 30% van onze woningbouwopgave wordt geraakt door netcongestie.
- [Het rapport "Een vol stroomnet" van de Randstedelijke Rekenkamer](#).

Dat netcongestie huishoudens treft is duidelijk geworden uit recentelijke publicaties en is geen gevolg van provinciaal beleid. In december 2025 is het congestiemanagementonderzoek van Tennet gepubliceerd. In dit onderzoek maken de netbeheerders bekend dat de mate van netcongestie ernstiger is dan voorheen voorzien. In december 2025 heeft de ACM een nieuw prioriteringskader voor stroomaansluitingen gepubliceerd (<https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-voorrang-maatschappelijke-projecten-blijft-mogelijk-met-nieuw-prioriteringskader>). In dit kader wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen groot- en kleinverbruik, maar maatschappelijk geprioriteerd naar functie. Het kader schrijft een overgangsregeling voor tot 1 juli 2026 waarin het bestaande kader geldt en kleinverbruikers nog steeds een aansluiting kunnen krijgen als er ruimte op het net is. Vanaf 1 juli 2026 komen kleinverbruikers net als grootverbruikers in de wachtrij, waarbij per categorie prioriteit wordt gegeven. Woningen vallen onder categorie 3, na congestieverzachtters en aanvragen voor o.a. veiligheidsdiensten (denk hierbij aan defensie) en primaire taken (zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen). In relatie met de (zorgelijke) resultaten uit het congestiemanagementonderzoek komt de prioritering van kleinverbruikers in een geheel ander daglicht te staan en wordt de kans op een aansluiting voor kleinverbruikers kleiner. Aangezien dit publieke

informatie is hebben wij uw Staten niet specifiek hierover geïnformeerd. We komen binnenkort bij u terug met een behandelvoorstel voor motie 1813 over de stand van zaken op het gebied van netcongestie. Daarin nemen we ook deze nieuwe ontwikkelingen mee.

4. *Vinden Gedeputeerde Staten het bereiken van deze negatieve mijlpaal, huishoudens die als gevolg van netcongestie niet op het stroomnet aangesloten kunnen worden, niet belangrijk genoeg om Provinciale Staten pro-actief over te informeren? Zo nee, waarom zijn wij dan niet geïnformeerd?*

Antwoord

Met de brief aan de netbeheerders (zie antwoord op vraag 3) heeft GS reeds geacteerd, specifiek op de kwestie rondom huishoudens.

Dat te bouwen huizen momenteel niet meer altijd aangesloten kunnen worden op het stroomnet hangt samen met de groeiende netcongestieproblematiek, maar wordt direct veroorzaakt door de recente ontwikkelingen rond het nieuwe prioriteringskader. Het nieuwe prioriteringskader is gepubliceerd in december 2025 en is ingegaan op 1 januari 2026. Sinds het publiceren van het nieuwe prioriteringskader zijn meerdere activiteiten ontplooid die (pro-actief) ingaan op de kwestie van de kleinverbruikaansluitingen.

GS hebben derhalve PS (*binnen redelijke termijn en los van de publiekelijk toegankelijke info*) pro-actief over deze zaken geïnformeerd.

5. *Wat vinden GS ervan dat het gevoerde energiebeleid ertoe heeft geleid dat nieuwe huishoudens niet op het stroomnet aangesloten kunnen worden?*

Antwoord

Het provinciale energiebeleid heeft er niet toe geleid dat nieuwe huishoudens niet aangesloten kunnen worden. Integendeel, het provinciale energiebeleid levert juist een positieve bijdrage door energie-aanbod en –vraag lokaal te realiseren, waardoor het elektriciteitsnet minder belast zal worden. Het provinciale energiebeleid helpt verder mee om deze druk te verminderen, onder meer via energiebesparing, warmtenetten en slimme sturing van de vraag. GS blijven zich inzetten om samen met netbeheerders en andere partners knelpunten te verminderen en maatschappelijke opgaven, zoals woningbouw, zoveel mogelijk doorgang te laten vinden. Met de brief aan de netbeheerders hebben wij actie genomen om zoveel als mogelijk van de woningbouwopgave te kunnen realiseren.

*Uit het nieuwsbericht blijkt onder meer dat “Liander heeft aangevoerd dat de netuitbreiding in Nederland een hemelsgedane trage affaire is die **ontzettend veel particulieren** en zakelijke partijen raakt. Met de verzoekers zijn er nog tienduizenden wachtenden op een aansluiting en uitbreiding van het net.” Anders dan GS tot op heden hebben beweerd blijkt netcongestie, in elk geval bij netbeheerder Liander, al ontzettend veel particulieren te raken.*

6. *Hoeveel particulieren in Zuid-Holland hebben inmiddels geen stroomaansluiting als gevolg van netcongestie? Graag een concreet getal met details in welke Zuid-Hollandse gemeenten dit nu inmiddels speelt.*

Antwoord

Er zijn geen cijfers beschikbaar bij de provincie over het aantal particulieren in Zuid-Holland dat geen stroomaansluiting heeft als gevolg van netcongestie. Deze gegevens worden uitsluitend door netbeheerders bijgehouden en worden niet gedeeld, onder meer vanwege privacywetgeving.

Wij herkennen het door u aangehaalde citaat niet in het betreffende nieuwsbericht. Zonder de context, waar, wanneer en wie van Liander dit heeft uitgesproken is een verdere verklaring niet mogelijk.

7. *Erkennen GS dat netcongestie een direct gevolg is van het gevoerde energiebeleid? Zo nee, waarom niet en waaruit blijkt dan precies dat het gevoerde energiebeleid niet tot het ontstaan en toename van netcongestie heeft geleid?*

Antwoord

Nee, GS erkennen niet dat netcongestie een direct gevolg is van het gevoerde provinciale energiebeleid. Netcongestie ontstaat vooral door de sterke groei van de piekvraag naar elektriciteit, economische ontwikkeling, elektrificatie van mobiliteit en industrie, die de uitbreiding van het elektriciteitsnet overstijgt.

Het gevoerde provinciale energiebeleid levert juist een bijdrage aan het mitigeren van netcongestie. Het beleid is gericht op het verminderen van piekbelasting en het ondersteunen van oplossingen, zoals energiebesparing, warmtenetten, lokale opwek en slim gebruik van het net. Met slimme, gerichte inzet helpen wij de druk op het elektriciteitsnet te verlagen in plaats van te vergroten.

8. *Erkennen GS dat door toenemende afhankelijkheid van weersafhankelijke energie en verminderde afhankelijkheid van conventionele brandstoffen in de energiemix netcongestie is ontstaan en qua omvang blijft toenemen? Zo nee, waaruit blijkt dan precies dat dit niet het geval is en waardoor is netcongestie volgens GS dan door ontstaan c.q. blijft het in omvang toenemen?*

Antwoord

Nee, GS erkennen niet dat de netcongestieproblematiek in Zuid-Holland ontstaat door de toename van weersafhankelijke energie of door een afname van conventionele brandstoffen in de energiemix. In Zuid-Holland hebben we voornamelijk last van afnamecongestie. Dit ontstaat niet door het profiel van de bron, maar door het profiel van het verbruik. Weersafhankelijke opwek als vervanging van conventionele brandstoffen in de energiemix kan lokaal tot pieken leiden, maar deze vormen niet de oorzaak van netcongestie in Zuid-Holland. Aanvullend zorgt het provinciale energiebeleid niet voor een toename in de energievraag. We kunnen middels goed energiebeleid juist sturen op minder gebruik.

Netcongestie wordt vooral veroorzaakt door de sterk groeiende piekvraag naar elektriciteit, de snelle elektrificatie van mobiliteit, industrie en gebouwde omgeving. In het pakket van maatregelen om met de huidige netcapaciteit netcongestie te mitigeren wordt mede gekeken naar lokaal/regionaal regelbaar vermogen in de vorm van o.a. extra beschikbare duurzame opwek in combinatie met batterijopslag.

9. *Wat is GS concreet van plan om te voorkomen dat netcongestie bij particuliere huishoudens in omvang zal blijven toenemen en hoe zeker is het dat die plannen daadwerkelijk netcongestie zullen verminderen c.q. voorkomen in de wetenschap dat met bestaande energiebeleid netcongestie bij particuliere huishoudens in Zuid-Holland juist is ontstaan?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten erkennen de wetenschap niet dat het bestaande energiebeleid netcongestie heeft veroorzaakt. Ons energiebeleid stimuleert geen toename aan energievraag. Wel stimuleren we met provinciale programma's zaken die netcongestie kunnen verminderen, zoals het beter inrichten van het energiesysteem en inzetten op energiebesparing.

Voor de problematiek van wijken die tijdelijk niet aangesloten kunnen worden onderzoeken GS met de netbeheerders een aanpak om deze wijken alsnog aan te kunnen sluiten. Netbewuste ontwikkelingen, waarmee de belasting van iedere aansluiting op het net wordt geminimaliseerd, spelen daar een belangrijke rol in.

Als provincie kunnen we de problemen op het net niet direct oplossen; dat is aan de netbeheerders. Wel zorgen we ervoor dat Zuid-Holland leefbaar blijft en dat onze provinciale prioriteiten de ruimte krijgen. De maatregelen van GS vergroten de kans dat netcongestie afneemt en dat capaciteit tijdig beschikbaar komt, maar volledige zekerheid kunnen we niet geven. De uiteindelijke effecten hangen daarnaast af van landelijke regelgeving, investeringsruimte en de groei van de energievraag. Met onze programma's en het Actieplan netcongestie zetten we daarom maximaal in op het beperken van de impact voor inwoners en het zekerstellen van onze opgaven.

10. *Kunnen GS alle vragen afzonderlijk beantwoorden?*

Antwoord

Ja.

Den Haag, 24 maart 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

voorzitter,

drs. C.E.M. Weber

mr. A.W. Kolff